

Årsrapport 2016 for Taleinstituttet og Hjerneskadecenter Nordjylland (TI/HCN)

TI/HCN – kort fortalt

Talesprogområdets målgruppe på **voksenområdet** omfatter en række sjældne og komplicerede funktionsnedsættelser. Da det er talesprogfunktionen der er nedsat påvirker det den enkeltes evne i forhold til arbejdsmarked og uddannelse, fritidsaktiviteter, sociale og familiære relationer og deltagelse bredt i samfundslivet. Målgruppen omfatter blandt andet: Laryngectomerede (strubeløse), Mundhuleopererede, Tracheostomerede (kanylebærere), Løbsk tale, Dysartri, artikulations-vanskeligheder, stemmevanskeligheder, fonologiske vanskeligheder, stammen m.fl.

På **børneområdet** omfatter målgruppen børn med komplekse talesprogvanskeligheder, som ikke gennem den almene sprogindsats i dagtilbud og skolerne følger en forventet udvikling. Formålet er at støtte barnets tale og sproglige udvikling, så barnet opnår bedst mulige funktionsevne.

Hjerneskadeområdets målgruppe på **voksenområdet** har overvejende mentale funktionsnedsættelser (sproglige, hukommelses og opmærksomheds, kognitive, følelsesfunktioner), eventuelt i kombination med fysiske funktionsnedsættelser. Funktionsnedsættelserne har betydning for flere livsområder herunder arbejdsmarked og familie. Borgere i målgruppen har behov for og profiterer af ambulans udredning og rehabilitering på specialiseret og til dels avanceret niveau. Indsatserne leveres i tæt koordination med lokale indsatser.

På **børneområdet** omfatter målgruppen børn og unge med mentale og fysiske følgevirkninger efter en erhvervet hjerneskade. Komplexiteten består i, at følgevirkningerne, afhængigt af barnets funktionsnedsættelser, situation og omgivelser, får meget forskellige betydning for barnets evne til at fungere i en hverdag. Indsatsen skal således favne bredt. Børn og unge udvikler sig, uanset om de har fået en hjerneskade, og rehabilitering af børn og unge tilrettelægges, så denne udvikling understøttes bedst muligt – derfor er der behov for opfølgning frem til voksenalderen.

Status

Taleinstituttet og Hjerneskadecenter Nordjylland har gennemgået en omfattende effektiviseringsproces siden den 4 årige finansieringsaftale blev indgået november 2015. Effekterne ses først fuldt i slutningen af 2016 og fra 2017.

Samarbejdet med kommunerne om forløb er løbende styrket og det giver bedre kvalitet for borgerne. Det forventes at samrådene i kommunerne videreudvikles i løbet af 2017 og udbredes til flere områder og kommuner.

Effektiviseringen af tilbuddets indsatser omfatter blandt andet overgang fra timeafregning til kvartalsvis afregning som en ¼ del af kommunernes samlede forpligtende finansiering. Det er en omstilling der skulle frigive administrative ressourcer, men det er fortsat omdrejningspunktet for megen dialog med enkelte kommuner. Fra andet kvartal 2017 udarbejdes månedlige opgørelser over bevilgede indsatser fra kommunerne, det forventes at give ro om modellen.

Ventetiden på de monofaglige indsatser er væsentligt nedbragt fra 6 – 9 måneder til 3 – 5 måneder i løbet af 2016. Det forventes at der også fremadrettet, med den nuværende økonomiske ramme, vil være ventetid på de monofaglige indsatser, for at der ikke er ledig kapacitet ved udsving i efterspørgsel og, idet de tværfaglige indsatser alt andet lige skal leveres med de ressourcer et tværfagligt samarbejde på specialiseret niveau omfatter.

Målgruppeafgrænsningen til tilbuddene er specificeret i processen med effektivisering, opgaven i forbindelse med den fireårige finansieringsaftale at fastholde de specialiserede tilbud og i den forbindelse er afgrænsningen af målgruppen afgørende.

Børneområdet, særligt på hjerneskadeområdet, er fortsat sårbart. Efterspørgslen er begrænset, hvilket er forventeligt taget målgruppens størrelse i betragtning. Specialisering på området fastholdes alene ud fra få kommuners efterspørgsel og opgaver i VISO.

Økonomi

Antal borgere der er bevilget en indsats i 2016

Målgruppe	Antal
Afasi-undervisning (voksne)	265
Hjerneskaderehabilitering (voksne)	208
Tale-sprogundervisning (voksne)	654
Tale-sprogundervisning (børn)	95
Hjerneskaderehabilitering (børn)	30
I alt	1.252

Der var i 2015 i alt 1.448 aktive sager på TI/HCN. Nedgangen i antal sager, skyldes blandt andet at der i 2016 er skærpet fokus på at afslutte ikke aktive sager, så bevillinger i udgangspunktet løber inden for regnskabsåret.

Budget og regnskab

År	2015	2016	2017 (forventet)
Budget			
Bruttoomkostningsbudget	22.133.410	-17.706.729	-18.078.570
Regnskab			
Takstindtægter	-20.206.154	-17.706.729	
Restfinansiering jf. aftale	-887.128	0	
Direkte udgifter	18.867.676	15.140.776	
Administration	1.285.593	1.285.593	
Central ledelse og administration	584.389	584.389	
Ejendoms- og kapitalomkostninger	1.718.336	1.718.336	
Tilsyn og udvikling	136.187	136.187	
I alt	1.498.899	1.158.552	

Takstindtægterne er angivet som et negativt beløb. Der er i 2016 ikke opkrævet restfinansiering, jf. finansieringsaftalen. Det omkostningsbaserede regnskab for 2016 viser et underskud på ca. 1,2 mio. kr., men kan overvejende tilskrives overgangen fra bagudrettet afregning af leverede timer til afregning jf. finansieringsaftale og registrering af bevillinger ved bevillingstidspunktet – altså fremadrettet registrering.

Videre skal det anføres, at underskuddet på det omkostningsbaserede regnskab ikke har givet anledning til merudgifter for kommunerne. Der afregnes alene jf. den aftalte finansieringsaftale og "underskuddet" er af teknisk karakter, da det henføres til omfanget af bevilgede indsatser i 2016, som var et overgangsår mellem to afregningssystemer.

Udvikling af Taleinstituttet/HCN

Kompetenceudvikling Der arbejdes løbende med at sikre, at praksis – faglige kompetencer, organisering af indsatsen mv. svarer til nationale og fagspecifikke retningslinjer på området.

Andet Der er med udgangspunkt i et pilotprojekt på Center for Hjerneskade i København i forhold til borgere med langtidspfølger efter hjernerystelse udviklet et tilbud til denne målgruppe. Tilbuddet består dels af en undersøgelsesdel og dels af en indsatsdel, som sigter mod at begrænse følgerne efter hjernerystelse og afklaring af blandt andet ressourcer i forhold til tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tilbuddet er ikke omfattet af den faste finansieringsaftale med kommunerne, men bevilges "uden for rammen".